

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор
на пів року . . . 10 кор
на чверть року . . . 5 кор
на місяць . . . 1-70 кор

За границю:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирнеш ми очи і душу ми вирнеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят в 5¹¹ год. пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Дзямбровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

„Політичний лексикон для молодіжи“.

(Дальше).

В I. розділі виходить п. Юл. Бачинський від парадоксальної поговорки «Де двоє Русинів — там три партії» і намагає ся пояснити партійні відносини у Русинів. Справедливо замічає він, що програми руских партій неясні і неодноцілі, так що не один з Русинів належить до кількох партій (тим хотів очевидно зазначити хиткість партійної приналежності). Причину сего явища поясняє автор тим, що суспільні відносини між рускою суспільністю в Галичині і класовий поділ ще дуже не вироблений і не прояснений. Задля того настає в публичнім житю Русинів замішанє і класових інтересів і культурних бажань, суспільних, економічних і політичних поглядів. Партії то зближують ся, то розходять ся, а се викликає деморалізацію. У многих затирає ся їх партійна відрубність, партії починають хитати ся, «лявірувати», починають ся внутрішні боротьби в нутрі партій, проявляє ся «безхарактерність». Сему невиробленю суспільно-класових відносин приписує автор «хаос» в поглядах і замішанє, затрату розуміння класових інтересів, а наслідком сего повстає політичний хаос.

Автор зазначає, що «руска суспільність в Галичині находить ся доперва в фазі витворюваня менше більше маркантного поділу на класи і класових інтересів». Але мимо того автор ділить руску суспільність в Галичині на чотири класи: 1) пролетарів (сільські робітники, халупники, господарі-зарібники і часть мій-

ского пролетарияту в східній Галичині); 2) мужики (самостійні, економічно незалежні хлопці (в роді німецьких Grossbauern); 3) духовенство і 4) світська, мійська інтелігенція.

Отже хоч автор признав, що руска суспільність в Галичині не має вироблених суспільно-класових відносин, що нема у неї поділу на суспільні класи, конструує собі штучно на основі Марксовських формул шуфлядки, котрі починає ріжними відміними рускої суспільности, а се тому, позаяк відповідно до тої конструкції рад би поділити руску суспільність на чотири партії: 1) соціал-демократичну (для пролетарів), 2) мужицку (такої в дійсности нема окремо зорганізованої, хоч би на папері), 3) клерикальну (також ще такої організації нема), 4) буржуазійну (для світської інтелігенції — також такої окремої організації нема).

Очевидно автор намагав ся перенести на наш ґрунт західно-європейські формулки, хоч у нас до того нема ніяких основ, бо мимо того, що маємо ріжні категорії мужиків — сільських зарібників, халупників, менше і більше заможних господарів — всеж они не вирізняють ся окремою «психікою класовою», щоби можна їх уважати окремими суспільними класами, а навіть руске духовенство, приневолене головно добувати собі прожиток рілним господарством, у великій часті виобразованє в селянських або міщанських кругів, не відбило ся так своїми духовими прикметами і поглядами від селянства, щоби єго уважати якоюсь окремою, строго відділеною класою, з окремими класовими інтересами. Подібнуж і руска інтелігенція світська, сеж мимо своїх заводових занять і становищ головно або селянські і міщанські,

або святиченичі діти, так що й они тісно вяжуть ся з тамтими станами і не творять якоїсь різко відділеної класи, з якимись виключними і тамтим станам суперечними інтересами.

Отже не недостатчі «маркантного поділу на класи, не недостатчі класових інтересів» треба приписати, на наш погляд, політичний хаос, загальне хитанє наших партій, безхарактерність і лявірованє, як думає п. Юл. Бачинський. Причини всего того треба глядіти передовсім в слабій ще вельми просвіті загальній нашої суспільности. Коли у інших народів і п. пр. західно-славянських кождий є письменний, читає і набирає ся розуміння про публичні справи, про політичні, національні і суспільні відносини, у нас число неписьмених розмірно вельми значне, а навіть між письменними є чимало таких, що майже нічого не читають, так що протягом кількох літ по скінченю школи стають знов неграмотними. Не перевели ся на жаль ще і поміж святичениками такі осібники, що обходять ся без всякої книжки і часописи і не втратив ще свого значіння оклик сусіда, котрий побачив у другого Временник і Шематизм: го, го, що я бачу, ви зачинаєте в літературу бавити ся! Звідси й то походить, що коли перед роками оден кандидат посольський, святиченик, викладав про потребу федералістичного устрою монархії австрійської, противник єго політичний кликнув: ми не потребуємо федералізму, а хочемо монархізму! Але мимо всего того так, як кождий Русин вважає себе з уроди вже покликаним фільольгом і хоче по своему реформувати правосіси, язик і літературу, так кождий, хоч би єго лектура обмежала ся лише до одної якої часописи, вважає себе покликаним рішати

43 ЯРОШЕНКО.

Історична повість ОСИПА МАКОВЕЯ (нагороджена «Михайловою премією» 1905 р.)

(Дальше).

— Коли напали? Як? — питав ся здивованый Микула.

— У ночі! — відповів Чамчан. Я щось чув, але і в думку мені не приходило.

— А не казав я вам!

Іти тепер на той бік за міст не було чого. Тут було безпечнійше. Тільки підійшли до війська і почали розпитувати ся. Не багато поки що дізнали ся: всі стояли, як вівці, наполохані вовками:

— Деж ті козаки? — допитував ся Микула, розглянувшись докладнійше. Нігде ніхто ані не стріляв, ані не кричав, як у битві кричать, тільки військо стоїть або бігає переполоханє.

Пригода вияснила ся тільки вранці. На долині за яром стояли зі своїм війском баші Караману і Сивасу. На ніч розставили сторожі і покладали ся спати. Тимчасом у ночі кілька тисяч Запорожців підлізли тихенько під турецькі сторожі, спрятали їх або виминули, і несподівано напали на сплячих Турків. Тисячі їх порубали і покалчили — а з добичі позабирали все, що під руки попало: золото, срібло, сукні,

завої, з двіста коней, тридцять верблюдів, дві хоругви яничарські, навіть книги військові взяли. Намети пороздірали, щоби мали у що завити добичу — як прийшли несподівано, так забрали ся. Може згнуло їх кілька, а може й то ні.

Ярошенко і Чамчан сдухали сих оповідань війська з неоднаковим чутєм. Микула рад був знати, чи господар живий — довідав ся, що нічого йому не стало ся, — такий удатний напад тишив його, бо занядто вже звик до козаків і не мав чого жалувати Турків — тих самих Турків, що забрали йому родину. Але Чамчан налякав ся — і за себе і за господаря і за свою родину: просто голову згубив.

Коли військо втихмирило ся, Чамчан казав Микулі лишити ся у наметі, а сам пішов на той бік до Томші. Не забавив ся там довго; небавом гонив уже робітників на міст. На дворі вже розвиднювало ся; можна було вести роботу далі. Микула станув у входу до намету і подивив ся на роботу свого тестя: справді, як казав Чоботар, се не тув міст, лише ціла гребля — кашниця з того і з сего боку, а посередній міст, що здержав би і найбільший тягар.

Уже все було готове, і тяжкі ворота і поруча, тільки ще вирівнювано поміст рінею і дернями, щоби дорога була гладка. Саме сею роботою займали ся тепер робітники.

До самого полудня Чамчан не вертав ся до намету; всюди було його повно, всюди за-

глянув, чи все в ладі. В полудне казав робітникам забрати ся з моста, а сам пішов до господаря. Томша вийшов із намету, оглянув цілий міст докладно; потім повів Чамчана до себе і подержав довший час.

Микула вже аж збудив ся, витікуючи тєстє. Нарешті він прийшов.

— Ну, слава Богу, що вже впорав ся з роботою. Тепер, Микуло, в дорогу! Гроші маю, ще й провідника Турка дає Томша. Кажє, що коли найдем родину, то він сам упіме ся за ню: се-ж його люди, з Молдови, а не чужі. А коли треба буде заплатити, то заплатимо...

— Деж той Турок?

— Він зараз прийде.

— Як же ми з ним розмовимо ся?

— Він знає по волоськи. В Ясах жив з кілька років. Світовий волоцюга, я його знаю. Мусимо йому заплатити; то розуміє ся. Грішми все можна у Турків зробити.

Заким прийшов провідник, Чамчан і Микула попоїли і приготували ся, мов до далекої подорожи. Чамчан позмайкав скрині з начинєм і віддав під догляд своїм помічникам, що лишили ся тут, щоби в потребі поправити що при мості, коли-б вода поисувала. Сам узброїв ся шаблею, сховав грошій частину у черес, а частину у шкіряну торбину, котру перевісив собі через плече; у торбу набрав харчів і казав їх

всякі політичні і суспільні питання, давати напрями політиці ітп.

Не виймаємо тут і світської інтелігенції мійської, котра пересічно лише переглядає побіжно телеграми або найновіші вісти, хоч би навіть з двох трех днівників а з дуже малими виїмками не займає ся поважними студіями наук політичних, суспільних і економічних.

Нічого отже дивного, що в тім напрямі руска суспільність є ще мало освічена; не має належитого політичного образования. Вина у великій часті спадає тут на дневникарство, особливо на дневники більших розмірів, котрі могли би подавати основні студії і розвідки з обсягу наук політичних, суспільних і економічних. Тимчасом дневники обмежають ся до побіжних лише вістих або полемік, з котрих мало позитивного хісна. Коли так ще недавно пок. Крашевський про польське галицьке дневникарство в порівнаню з заграничними міг сказати, що оно має ся так, як цикорія до кави, (і се ще до нині має свою вагу), то щож можна сказати про руске дневникарство? Оно повинно поучувати, образувати, виховувати суспільність, а тимчасом переважно обмежує ся до підлещування ненайліпшим інстинктам суспільности задля приєднання популярности, а рахуючи ся з нервозностю суспільности, грає на її нервах. Колиж в дневникарстві нема ясности, тривкості і послідовности в політичних поглядах, то якжеж можна від суспільности, котрої одиниці обмежені до читання одного звичайного дневника, сподівати ся ясного розуміння, тверезого погляду, характерности і послідовности.

Все те, на наш погляд, а не достача поділу суспільности на класи, причинає ся до того помішання понять, до того розладу, до тої неясности, що пок. Володимир Барвінський так влучно назвав політичною блуканиною. В тім також треба головню глядіти причин малоуспішности наших політичних змагань.

(Дальше буде).

Крутими дорогами.

В Холмщині російські власти і духовенство безрадні супротив масового повороту б. уніятів на католицизм. Бувають там такі села, що священник пише до губернатора: «Што делать? Православних асталос нас двоє: я і жона!» Що латинізація иде в парі з польонізацією

нести Микулі — усе приготував з розвагою, так як з розвагою клав свій міст.

Нарешті надійшов провідник, чоловік около шістьдесяти років, але ще здоровий, як медвідь.

— Уже готові, пане майстер?

— Уже.

— Куди-ж підем насамперед!

— Як гадаєте.

— Як то було: опришки продали родину нашим?

— Так — відновив Микула. — І родина була ще перед кількома днями в тім ясірі, що тут стояв, а потім його перевели на той бік.

— Ага! Ну, то ходім на той бік. Тут по сім боці Кантимірові Татари і бранці з Лехістану, не з Молдови.

Всі три перейшли міст і опинили ся в обозі Томші, що мав зі своїми Волохами пильнувати моста.

— Що ви скажете про тих жаврів козаків? — нагадав Турок нічну пригоду. — Сі чорти мають по три душі, одну вбеш, друга живе... Я збудив ся, коли вони вже втекли.

— З ними не так легко упорати ся — замітив Чамчан.

(Дальше буде).

і має в тім свою головню мету — про те нема вже що і розписувати ся після доказів, про які ми читали, але противна українству московщина не уміє здобути ся на инший лїк против невідрадної появи, як на догматичну полеміку з католицизмом, якій властиве імя є: памфлет. Та сим способом не запобіжить ся лихови, а тільки приверненням прав української мови, реституцією уніятських парохій і єпархій і признанем українського народа окремих і спосібним до культурного розвою руским племенем, яке тоді могло би дати опір винародовленю та вивлащеню руских земель.

Для характеристики наводимо деякі уступи з виданої православним духовенством відозви до люду, як їх подає «Nowa Reforma»:

Во імя Отця і Сина і Сьвятого Духа. Православні, російські люди! Остаюче під найвищою опікою царя холмско-російське православне брацтво сьвятої Богородиці пересилає Вам, своїм дорогим братам і сестрам, братерске поздравлене, желаючи Вам мира і любви в Ісусі Христі. Наш православний і російський цар видав 17. цвітня указ про те, що кождий его підданий може свобідно визнавати свою віру. Вороги російської віри і російського народу в нашій холмско-підляській околиці фальшиво толкують сей царський указ. Они голосно говорять і пишуть у відозвах, які розкидують тисячками поміж люд, що небавом воскресять Польщу, а тоді, коли тут настане пановане Поляків, всіх православних людей проженуть звідси, а хто з них хоче остати на своїй рідній землі, повинен вичечи ся своєї віри і російської мови, приступити до католицького костела, стати Поляком.

Богато серед темного і нерозумного народу повірило в се, зломало свою віру і пішло до костела, де зачали приймати присягу, що на завісді вирікають ся своєї рідної російської церкви, грозячи карою за зломане сеї присяги. Сі перевертні, всякими способами поучувані від слуг костела, а навіть змушувані, тягнуть тепер до костела і тих, що еще остали вірними своїй рідній російській церкві.

Однак не тратьте духа, дорогі брата. Не вірте в се, що говорять вам злі вороги наші. Як вчерашний день не верне ніколи, так ніколи не поверне Польща. Така є воля Божа. За самоволю і ріжні безправства, за гнет і мучеництва наших дідів і прадідів Бог з'слав велику кару на Польщу і королівство Поляків загинуло, а они самі стали підданими инших монархів. Ніколи не буде у нас польської держави, а завісді буде пановане російського царя. Знайте, дорогі брата, російський православний цар ніколи не позволить Полякам вигнати вас з рідної землі. Він сурово покарає тих, що схочуть вас покрити.

(Конець буде).

Вісти з Росії.

Жидівська війна.

Мимо ограничення, яким підлягають жида в Росії і мимо периодичних погромів, які лучають ся там і разносять славу по цілому світові, — може не так загально звісний є факт, що як раз російські жида на Україні і в Польщі є переважно дуже заможні, а до того рослі і кріпкі фізично та бутні особливо там, де мешкають гуртом в більшим числі. Деякі міста, як Бердичів, Кишенів є в переважній часті жидівські, а так Полтава на 60 тисяч населеня має 40 жидів; Квїв на своїх головних улицах незгірше удекорований жидівськими вивісками і виставами як Львів, а так само річ має ся і в Варшаві, Лодзі та инших містах королівства. Додати належить, що в тих західних і полудневих губерніях Росії живе близько 10 мільонів жидів, отже майже половина загального їх числа на цілім світі. Томуж то они і чують свою силу та не дуже й пардонуять християнському населеню. Які задорливі та вовничі є тамошні жида, доказує свіжий факт з Варшави, про який доносять телеграми. В жидівській часті міста почали бити ся самі жида між собою. Про причини того антагонізму і вивязаної внаслідок него кровавої битви на разі не подають точніших вісток. Бють ся «бундіці» с. є. члени соціалістичного жидівського союзу „Вигід»

з жидами, які виступили против терору, шире ного соціалістами. Велика товпа «бундіців» біла шиби, демолувала і рабувала склени та мешканя через цілий день і цілу ніч. Рабунок треває дальше; поліція поводить ся зовсім апатично. Спеціально нищать ексцеденти публичні дома. При Кармелицькій улиці здемольовано цілий дім, де містило ся таке заведенє. Богато ранних і убитих лежать по улицах; тяжко ранних відвозить ратункова стация до шпиталів. Пірем з перин, оджію, товарами і домашніми меблями засипані улиці. Розрухи тревають дальше.

На індохійським морю.

Вчерашна телеграма бюра Райтера про мниму битву біля острова Формози та про понесений там Японцями погром, показує ся вже нині безосновною. Бюро Райтера вже нераз помиляло ся і доносило те, чого не було. Але сим разом помилка о стілько характеристична, що згадане бюро звіщає про побіду Росиян! Видко, що і Англіяцям вже забагато того тревалого поводження Японців. Нині Японія висунула ся вже безперечно на чоло всіх азійських народів, ісповідуючих буддаїзм. Хотяй еще судьба війни не порішена остаточно, а вже Японці бажають присвоїти собі сю ролю, яку відиграли в Америці Сполучені Держави і займають єї до нині, становлячи політичну вісь цілої тамтої часті світа. Японські платні емісарі і фанатики добровольці перебігають цілі Хіни, Монголію, Тибет, голосячи славу свого народа в пересадний спосіб. Від сьвятині до сьвятині плывуть вісти про відродженє японської сили, яка має зведнати сотки мільонів ісповідників Будди і великого учителя поставити на давнім, великоліпнім престолі могутости і слави. Не стане білих чужинців в Азії, а в краю сходячого сонця оно засьвітить для рідних синів тої землі. Фанатичні інстинкти, що будять ся під впливом таких агітацій, зачинають ся ворухити вже і у Француских Індохінах і навіть в далекій Персії та заставляють Англіяців чимраз сериознійше запридумати ся над можливістю і грозою «жовтої небезпечности».

До ситуації.

Вчера перший раз президент міністрів бар. Гавч вийшов з мешканя після довшої недуги і був на аудієнції у цїсаря. Тяжка ситуація на Угорщині дає ся відчувати в Австрії не тільки під економічним, а і політичним зглядом. Державна рада, яка мала зібрати ся дня 6. червня, стане скликана доперва по Зелених сьвятах, бо правительство має надію, що до того часу удасть ся злагодити угорський конфлікт. Тимчасом на вчерашнім засіданю угорського союму настрій не усправедливив на разі сеї надії. Пос. Кошут підпирив своє внесенє о предложенє угорської автономічної тарифи та доказував при тім, що заходить konieczність заключити на єї підставі торговельні трактати з зараницею, бо Австрія заключивши торговельний договір з Німеччиною без співучасті Угорщини, нарушила конституцію. Се внесенє приїде в понеділок під наради.

Як з Будапешту доносять, гр. Тіса підготовлює всіма силами прихильну опінію серед ліберального сторонництва для будучого урядничого кабінету. Розходить ся о се, щоби оно бодай не підносило протесту против сего способу розвязаня ситуації, бо інакше приїшло би до великого розлому. Вправді урядничий кабінет не буде мав більшости, але всеж таки мусить оперти ся на якімсь сторонництві. Більшість лібералів признає, що в данім випадку се одинок розвязка положеня і годить ся на заведенє урядничого правительства. Новий кабінет складав би ся тільки з одного міністра, який стояв би на его чолі і підсекретарів стану, які управляли би відповідними міністерствами. На такого міністра-президента вказують гр. Куен Гедерварого, хотяй се ще невпевне. Гр. Тіса поїде в неділю до Відня і має надію сим разом узискати від цїсаря звільненє від обовязків. Коаліція має прийняти ся тактики негативного опору супротив урядничого правительства. Мають видати

відозву до народу, щоби не платив податків і не давав рекрута, а в соймі опозиція поставить внесене, щоби правительтво здержало виплати на спільні видатки. Очевидно, що така ретіненція, хотай наробить заколоту, не удасть ся інціяторам повній, а тим самим і ослабить їх акцію.

НОВИНИ.

— **Календар.** В суботу: руско-кат.: Ізидора, Максима; римо кат.: Йоана І. пани. — В неділю: руско-кат.: Пахомія; римо-кат.: Вільгельма.

— **З Городенки** пишуть нам: Дня 1. червня се є в четвер відбуде ся в Городенці торжественне посвяченє нашой Захоронки і впровадженє Сестер Служебниць Пр. Діви Марії. Єсть то десятій в ряду Дім СС. Служебниць Пр. Д. М. в станиславській епархії. Дім повстав головню заходами і трудами місцевого сотрудника о. Й. Дженджері. Можна надіяти ся, що не тільки ціла Городенщина, але весь руский нарід з отвертими раменами повитає так важну інституцію (а передовсім ту, де вже подібні два дома є польські: Служебниць і Шариток) та споможе якими такими лептами на початок.

— **Тарасове сьвято в Станиславові.** Вечерниці в память XLIV. роковин смерти Тараса Шевченка відбудуть ся в Станиславові дня 6. червня в сали товариства ім. Моношка заходом «Бояна» і прочих місцевих українсько-руських товариств, з отсею програмою: Часть I. 1. Вербицкий: «VI Симфонія G-moll», орхестра 24 п. п. 2. Вступне слово, проф. др. Ів. Конач. 3. Лаврівський: «Осінь», міш. хор «Станисл. Бояна». 4. Шевченко: «Розрита могила», декл. А. Шевчука. 5. Pablo de Sarasate: «Zigeunerweisen», скрипк. сольо в супр. орх. відиграє капельмайстер 24. п. п. Ф. Соучек. 6. Лисенко: Тріо з «Різдвяної ночі» відсп. п-на Вахнянинівна, п-ні Гетерева і п. Людвіг. — Часть II. 1. Grieg: «Peer-Gynt-Suite II», відиграє орх. 24. п. п. 2. Лисенко: «Мені однаково», барит. сольо п. Адама Людвіга. 3. Ф. Колесса: «На шедрий вечер», муж. хор «Стан. Бояна». 4. Шевченко: «Думи мої», декл. п-ни Лтинської. 5. Шуман: «Концерт A-moll, I ч.» форт. сольо при співучасті орхестри відиграє п-ні О. Січаньска. 6. а) Лисенко: «На що мені чорні брови?», б) Вахнянин: «Нема мені порадовки», відспіває п-на Оля Вахнянинівна. 7. Ф. Колесса: «Вулиця», міш. хор «Стан. Бояна» в супр. форт. — Початок о 8. год. вечер. По концерті комерс в реставрації Нижника (Новий центральний го тель) ул. Собієво 4.

— **Концерт в Надвірній** устроює «Музичний Кружок» тов. «Академічна Громада» в ратушевій сали. Програма I: 1) Й. Кишакевич: «До бою» хор муж. 2) А. Вахнянин: Арія з опери «Купало» сольо бас. в супр. форт. 3) Ф. Колесса: а) «Дівчина і рута», б) «На любій розмові» муж. хора. 4) а) «Schütt. Canonetta», б) Chopin «Walse» c-moll, форт. сольо. 5) а) Михайло Волошин: «Чого мені тяжко», б) Денис Січанський: «Даремне пісню» хор мужеский. 6) Анатоль Вахнянин: «Жавем, живем» хор мужеский. 7) Chopin: «Marche funebre» скрипкове сольо в супр. форт. 8) М. Лисенко: «Скорбна нума» хор муж. в супр. форт. — Ціни місць: Крісло I-рядне 2 К, II-рядне 1-50 К, партер 80 с, галерія 40 с. Чистий дохід призначений на будову народного театру. По концерті відбудеь забава з танцями. Вступ від особи 1 К. Білети можна вчаснійше набути в торговлі Вив. Целевича. Початок концерту о год. 8. вечер.

— **В Кружку укр. дічат** у Львові відбуде ся в неділю дня 28. с. м. о 3. год. по пол. відчит п. Карманського про Осіяна. Гості пожадані.

— **Вісти з Буковини.** Буковинський «Вільнодумний Союз», що числив 19 членів (на 31 соймових послів), розбив ся з причини личної справи Ромунів, які хотіли мати доживотним директором краевого банку д-ра Луну з платою 18.000 К, на що руский клуб не міг згодити ся. В «Вільнод. Союзі» остало тепер 6 Русинів, 3 жидів і 2 Німців. При новім уконституованю «Союза» вибрано головою радн. Лянґенана, I заступником Н. Василька, а II заст. д-ра Б. Штрахера.

— **Рільничий страйк** вибух в Оршівцях на Буковині проти тамошного посесора. Селяни-робітники домагають ся 1-20 до 2 К денної плати.

— **З Ярославя** доносять нам: Заповіджений на день 6. мая с. р. концерт на дохід бурси відбуде ся і випав під взглядом виконаня артистичного величаво. Виділ бурси, яко не компетентний не буде вдавав ся в критику, однак реасумуючи загальне враженє, мусить заявити, що всі точки програми були справді артистично виконані, особливо гра Вив. п-ні Ціпановскої і п. Бережницького, спів Вив. п-ні Пачовскої і п. Волошина прямо удушевляли слухачів. Тому честь нам Вив. Пані і Пачове за сей духовий пар, я-

кий ви сего дня зволили нам справити, а сердечна подяка п. дирігентови п. Гнатковскому, пп. академікам зі Львова і всім учасникам концерту за труд і пожертвованє! Не так величаво випав сей концерт під взглядом матеріальним, але все таки чистого доходу було 44 К 15 с. — З нагоди концерту (посвяченя бурси зводили ласкаво жертвувати (в хоронах): Преосьв. Епископ Чехович 100, Впр. о. крал. Мриц з Перемишля 50, староста Гродзіцкий з Ярославя 10, надрадн. др. М. Кочиркевич з Ярославя 10, о. крил. Хотинецкий з Ярославя 10, радн. Галік з Ярославя 4, п. др. Чопар з Ярославя 10, п. др. Вортман з Ярославя 10, п. Геців з Бучача 6, о. Гойдш з Жукова 5. — Всім П. Т. ласкавим жертводавцям складає як найсердечнійшу подяку. — *Виділ.*

— **До всіх П. Т. молодих і наймолодших письменників!** В осени сего року минає як раз 30 літ від заснованя акад. тов. «Союз» в Чернівцях. Із сеї нагоди задумує низше підписаний виділ видати літературний альманах і звертає ся для того до всіх П. Т. молодих і наймолодших українських письменників із прозьбою, щоби зволили ласкаво спомочи нас у сім ділі своїми літературними працами. Рукописи просимо висилати найдалше до 15. серпня с. р. на руки п. Володимира Бриндзана, Чернівці ул. Пилелього ч. 7. — За виділ акад. тов. «Союз»: *Пялтон Мігуля*, голова. *Ізидор Цурканович*, писар.

— **Оповіщенє.** До ц. і к. кадетської школи для піхоти у Львові будуть прийняті з початком слідующего року шкільного, — вересень 1905 — і то на перший рік аспіранти в числі около 30 до 40. Приняті аспіранти на II. або на III. рік послідує лиш виїмково. Услівя прийняті на перший рік є слідуочи: а) австрійске, зглядно угорске або босн.-герцеговинське горожанство; б) фізичне уздібненє до військового вихованя; в) вік що найменше 14 літ і не переступаючий літ 17. (1. вересня в році прийняті); г) укінченє що найменше в достаточним поступом чотирох вищих класк школи реальної або гімназії, причім не зважає ся на недостаточний поступ в языках латинським і грецьким. Абсольвенти, котрі що найменше в вдоволяючим (добрим) поступом укінчили на підставі розпорядженя ц. к. міністерства просьвіти з дня 26. червня 1903. року ч. 22.503, оснований і зі школами виділовими полученний курс науковий, на котрім языки німецький і французский а також альгебра суть предметами обовязковими, можуть бути виїмково прийняті до вступного іспиту на перший рік. Крім сего мусять аспіранти зложити в кадетській школі вступний іспит. д) Зложенє оплати шкільної а то: 24 К річно за синів офіцерів в чинній службі і на пенсії, в йскових душпастирів евангелияцкого, греко-католицкого і греко-східного віроісповіданя, війвци війскових урядників; 160 К за синів гажтетів в резерві, цивільних урядників державних і урядників ц. і к. двора, відтак державних слуг і слуг ц. і к. двора; 300 К річно за синів всіх інших горожан. Оплату шкільну належить зложити в двох ратах з гори; та оплата обіймає всі кошти за виживленє, одежу, науку і шкільні підручники. е) Вдоволяюче обичайне поведенє. Просьби о прийняті до кадетської школи після звіряця, поміщеного в «Aufnahms-Bedingungen» (услівя прийняті), мають свояки аспірантів внести просто до команди кадетської школи найпізнійше до 15. серпня (найліше по укінченю шкільного року в школах середних). Друковані потрібні услівя прийняті (Aufnahms-Bedingungen) в німецьким, польським або руским язичі можна дістати в команді кадетської школи за ціну 40 сот. від штуки — *Рицар де Хмельовский*, ц. і к. майор і командант школи.

— **З перемискої епархії.** Асесорами епарх. суду для спірних і карних справ іменовані оо.: Іван Борзук, поч. крилошанин і парох в Кракові, Іван Білецький, поч. крил. і парох в Лиську, Лев Козаневич, декан і парох в Мистковичах. о. Болодимир Ринявець, декан і парох в Лісковатім. — Шкільним ординариятским комісарем для шкіл на старосільській деканат іменований о. Ілля Киричинський, парох в Чаплях. — Крилошанські відзнаки дістав о. Альбин Федорович, парох в Бахові. — Увільненя від конкурсового іспиту дістали оо.: Мих. Несторович, парох в Татарах, Іосиф Біляньский, парох в Устриках долішних, Виктор Кордасевич, парох у Висоцку вижнім. — Відпустку для поратованя здоровля дістали оо.: Валериян Ольшанський, експозит у Висоцку гор, на 4 тижнів, Алексей Викович, парох у Вільхівці, на 6 тижнів, Григорий Романець, експозит в Княжполи, на 5 тижнів, Алексей Мляркевич, парох в Никловичах, на 6 тижнів, Александр Струсевич, парох в Завадові, на 6 тижнів, Михайло Зубрицкий, парох в Мшанці, на 4 тижні, Давидо Ленкий, парох в Ст. Самборі, на 8 тижнів, Іван Петриця, парох в Комарні, на 4 тижні, Мих. Юзвяк, парох в Зворі, на 5 тижнів, Кипріян Синкевич, парох в Радохонцях, на 8 тижнів, Алексей Івасівка, парох в Дубні, на 4 тижні. — Правительство продовжило дотацию з релігійного фонду на дальший оден рік для сотрудников в Старяві, мостиского, і в Іздебках, бирчанського деканату.

— **Переписна Адміністрації.** Внов. Іл. Кл-у Льв. Належить ся 1 К.

Всячина.

— **Пригода на залізниці.** На стації Гаї вижні вискочив сеї ночі із шин віз пакунковий і поchtовий, причім машиніст і кондуктор легко потовкли ся. З подорожних ніхто не повіє шкоди. Причиною нещастя було лихе уставленє зворотниці.

— **Домові задачі.** Ф. Шмідт подає в часописи «Umschau» висліди студий над домовими задачами в сих словах: 1) Що до якості є домові задачі — загалом беручи — менше вартні чим шкільні. 2) Щоденні домові задачі чи то вправи повинні вже тому відпасти, що стають для ученика навичкою, буденщиною і виходять слабкими і поверховними. 3) Де наука відбуває ся рано і по полудни, там вже зовсім не повинен ученик з того самого предмету писати дві домові вправи. 4) Домові вправи рахункові треба цілком залишити, бо їх вартість дуже сумнівна і тим обнижає ся лиш уровень науки і знаня. 5) Учитель повинен поучити учеників, які дістали домову задачу чи вправу, щоби лиш тоді працювали над нею, коли можуть скупити свої гадки і трудитись самі для себе. 6) Вкінци треба домові задачі висновувати з шкільної науки, підготовляти і точно їх контролювати. — На сї гадки згодить ся відай кождей педагог. В народній школі треба взагалі задавати як найменше писаня до дому та держати ся засади: non multa sed multum.

— **Богацкі примхи.** Американські мільярдери кидають від часу до часу грубі квоти на добродійні ціли, але много більше гроша марнують на заспокобєнє своїх глупих видумок. Часописи пишуть, що один з мільярдерів дав бенкет, при яким сидів на почетнім місці великий тресований шимпанс. Злобні говорили відтак, що малпа поводила ся при столі далеко приличнійше, чим гості мільярдера, переважно копачі золота і гандлярі худоби. Інший богац, Генрі Лайр з Балтімору, справив бенкет всім псам, що «жили в приязни з его псами». Було при тім на що дивити ся. Ціла палата перемінла ся на велику псарню. В кількох саях і на коритарях накидано мяса. Пси на чемности не розуміли ся і один другому видавав кожду кістку, кождей кусень мяса. Пан дому і запрошені гості приглядали ся з вдоволенем тому псаючому обідови. Один з новийоркских мільонерів великий любитель гусий, понав на такий концерт: Запросив на бенкет трийцять панів і панів. Гості засіли в колесо до великого стола, серед якого була саджавка з водою, по якій плавало 60 білих як сніг гусят, з кокардками на шийках. Перед кождим з гостей були всі прибори до їди і питя, були й дорогоцінні дарунки, а не було лише серветок. Іх мали заступати гусятка. По красці кокардки на шні гусятка кождей з гостей пізнавав свое гусятко і ним в потребі обтирав уста і пальці. Поваляне гусятко обіріпуючись в воді, бризкало каплями на дорогі туалети гостей, а се викрикувало сьміхи і жарти.

— **Реформа висших заведень наукових в Росії.** Страйк студентів висших заведень наукових в Росії мав такі наслідки, що правительтво приступило остаточно до реформи шкіл висших, за якою вже 3 літа тому заявило багато висших заведень наукових та колегія професорска, яку однак тоді правительтво ві кинуло. Зміст реформи такий: Студенти не будуть тепер переходити курсу наук в протягу 3, 4, 5 літ, але будуть обовязані перейти певну означену скількість предметів і зложити іспити в часі, якого треванє максимальне означене буде на 7—8 літ, а мінімальне 3—5 літ. В половині тих термінів можна складати перший іспит, а в другій половині другий іспит. Іспити будуть відбувати ся 3 рази на рік. Впровадженє практичне сеї реформи наступить вже в осени, хоть єї законне оголошенє може наступити доперва по новім році.

Телеграми.

з дня 26. мая.

Брук над Литавою. Цісар приїхав ту нині рано в товаристві архієп. Франца Фердинанда і заграничних аташе і доконав перегляду війска.

Капо д'Істрия. Вчера отворено соймову сесию. Слідуоче засіданє відбуде ся по повідомленю послів маршалком.

Фез. Німецький посол гр. Таттенбах повідомив султана, що німецькі капіталісти є готові уділи Марокку значної позички без нічийої поруки.

Цетинія. Послідні два дни минули без бів межі мусулманами а християнами. Черногорска границя замкнена для чужинців.

ПОДЯКА!

Мило мені на сім місци зложити щиро-сердечну подяку Високоповажаному Панови Др. Озаркевичеві, Директорови «Народної Лічниці», лікареві гр.-кат. духовної Семінарії і вищих руських інституцій у Львові, за батьківську опіку в часі моєї тяжкої ціломісячної недуги. Спасибіг Вам Паве Доктор, що не жалувалисьте ні труду ні часу, щоби вирвати мене з обнять безпощадної смерті; нехай Бог і Пречиста благославлять Вам во всіх путях Ваших і додадуть ласк до покріплення сил в праці для добра нашого народу.

Ілля Кливак
богослов у Львові.

„Сьвітло церковне“

— з маркою «Salvator» або «Milli» —

- I. церковне довге по 77 зр.
- II. „ „ „ 67 „
- I. столове „ 75 „
- II. „ „ „ 66 „

правдиве стеаринове (мільове) одно з найлучших, є біле тверде, не коптить і не спливає — дуже поручає ся!

Стеаринове з маркою „Apollo“

- I. „Apollo“ церковне довге по 80 зр.
- II. „Apollo“ „ „ „ 70 „

I. столове по 76 зр. II. столове по 68 зр. все за 100 клг. (кромі транспорту 3 клг. від килі) опакowane даром. — Висилає для Церквей на 3-місячний речинець заплати (за готівку 2% опусту).

Торговля сьвітла і літургічного вина

Евгена Мартинця

у Львові, пл. Унії Берест. ч. 5. (2—4)

Цілий дохід призначений на будову Руского Народного Театру у Львові.

Ярослав Лопатинський.

Русалка,

вальс на фортеп'яні.

— Ціна 2 К; голоси на оркестру 3 К. —

Моя думо...

Слова І. Гаврилюка.

Цісня про сопран або тенор. — Ціна 1 К.

Набути можіт у всіх кнїгарнях; головний склад в Кнїгарни товариства ім. Шевченка у Львові ул. Театральна ч. 1.

Кнїгарня Наукового Товариства ім. Шевченка

у Львові (ул. Театральна ч. 1) повідомляє, що має на складі отсі новини: II том „Історії України-Руси“ Грушівського, II вид. брош. 7-50 К, опр. в полотно 8-90 К, опр. в півшкірок 10 К, Лепкого „В горах“ гарно оправні по 2 К, „За красою“, альманах в честь Кобилівської, брош. 3 К, опр. 4 К. — При замовленю оправлених кнїжок просимо подавати, якої краски має бути оправа.

Лев Лопатинський.

Хмари-чари

ЖАРТИ й НЕЖАРТИ

ЗЛОЖЕНІ і ПЕРЕЛОЖЕНІ АВТОРОМ

для розривки і розваги читачів. Ся збірка становить другий том поезій і шукот, про які можна те саме сказати, що про „Перли“.

Набути можна в Ставропольській кнїгарни.

Важке для інтересовахих.

Поцінах найміренніших і найліпшої якості продаємо і доставляємо всім матеріали як також фабричні вироби потрібні до будови. В заступстві доставляємо до будови печий кафлевих або камінчикових «побільшувач тепла».

Кредитова Спілка будівничих
ул. Третього Мая ч. 7. у Львові.

Товариство взаїмного кредиту

„Дністер“

стоваришене зар. з обмеженою порукою у Львові (Ринок ч. 10)

приймає вклади до опроцентовани на 4 проц. і оплачує за вкладчиків податок рентовий; для ошадження коштів посліжки можна прислати гроші чеками Щоднішньої поштової; вкладати може кожний, навіть і нечлен; на жадане звертає ся вкладку кожного часу, навіть без виповідження (за есконтом).

ПОЗИЧКИ уділяє «Дністер» своїм членам на 6 проц. силату гіпотечних позичок розкладає ся до 15 літ; при 30 ратах 1/2-річних вносить рата амортизаційна (на капітал і відсотки) 5%; до позичок вимагає ся першої гіпотечки або доброї поруки.

На парцеляцію і купню більших обшарів треба звертати ся за позичками до «Дністра».

Членами можуть бути тільки члени обезпечені в «Дністрі».

Чистий зиск розділяє ся межі членів яко дивіденди від уділів і на добродійні ціли. — До тепер уділив «Дністер» на церкви, бурел, школи і т. д. 31.738 К.

Стан фондів Товар. кредитов. «Дністер» 31/12 1904

- Вкладки: 1,783.673 К.
- Уділи членів: 133.117 К.
- Ф. резервовий і ин.: 26.576 К.
- Позички уділені: 1.616.402 К.
- Ціни паперів: 123.627 К.
- Льокації: 169.456 К.
- На рах. біжучим: 81.988 К.

Житку і паперці

СОКІЛ

можна набувати в „Сокольскім Базарі“ у Львові і у всіх торговлях вкраю.

Всі календарі і часописи можна набувати в «Сокольскім Базарі».

Розклад залізничних поїздів від 1. мая 1905. (Час середно-европейскій).

о год.	Приходять до Львова (головний дворець):	о год.	Відходять зі Львова (головний дворець):
6:00	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Хирова	6:15	до Іцкан, Яс, Потутор, Керезмезе, Чорткова
6:10	з Іцкан, Чорткова, Калуша, Делятина (чер. Коломино 1/2-30/30 вкл. в нед і сьвята), Керезмезе	6:30	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Гусятин, Гусятин
7:30	з Рави рускої, Сокала	7:30	до Лавочного, Пешту, Калуша, Борислава
7:20	з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів	8:25	до Яворова
7:29	з Лавочного, Пешту, Борислава, Калуша	8:35	до Кракова, Відня, Берліна, Праги,
7:50	з Рави рускої, Сокала	9:00	до Кракова, Відня, Праги, Освенціма
8:05	з Станиславова, Жидачева	10:55	до Самбора, Хирова, Івонича, Н. Санча,
8:15	з Самбора, М. Ляборча, Сянока, Хирова	9:20	до Іцкан, Калуша, Потутор
8:18	з Яворова		до Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів, Делятина, Заліщик
8:50	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги	11:10	до Белзця, Сокала, Любачева
11:45	з Ярослава, Стрия, Борислава	2:00	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів,
10:35	з Рівне, Лавочного, Калуша, Любачева		Копичинець, Чорткова, Заліщик, Гусятин
11:05	з Коломиї, Жидачева, Потутор, Керезмезе	2:40	до Іцкан, Потутор, Калуша, Чорткова, Керезмезе
11:55	з Підволочиск, Гусятин, Копичинець, Козови,		
1:30	посп. з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Н. Санча	2:50	до Кракова, Відня, Берліна, Праги
1:40	посп. з Іцкан, Чорткова, Калуша, Заліщик, Кіч	2:55	до Лавочного, Дрогобича, Калуша
11:50	з Самбора, Ясла, Сянока, Івонича	4:10	до Рашева, Любачева, Хирова,
2:30	посп. з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів, Грималова, Гусятин, Копичинець, Козови	4:20	до Самбора, Хирова, Сянока
3:45	з Стрия, Тухли (15/30-30/30), Скольного (1/2-30/30)	5:58	до Яворова
4:32	з Яворова	5:50	до Коломиї, Жидачева, Керезмезе (1/2-30/30)
5:00	з Сокала, Белзця, Любачева	6:35	до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги,
5:25	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Освенціма	6:25	до Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуша
5:45	з Іцкан, Жидачева, Калуша, Новоселці	7:30	до Рави рускої
3:40	посп. з Кракова, Відня, Берліна, Праги, Івонича	9:00	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів
9:10	з Іцкан, Чорткова, Потутор, Керезмезе	10:05	до Перемишля (1/2-30/30 вкл.), Хирова, Івонича
9:50	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги	10:40	до Іцкан, Чорткова, Заліщик, Делятина, Сучави
9:20	з Самбора, Хирова, Сянока, Ясла	10:55	до Самбора, Хирова, Закопаного
10:20	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Заліщик, Скали, Івани п., Скали, Гусятин	11:00	до Кракова, Відня, Броцлава, Варшави
10:50	з Лавочного, Пешту, Калуша, Борислава,	11:05	до Підволочиск
12:20	посп. з Іцкан, Яс, Царгорода, Жидачева, Заліщик	11:40	до Стрия, Дрогобича, Борислава
2:31	посп. з Кракова, Берліна, Варшави, Відня, Праги	12:45	до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги
	на дворець „Підзамче“	2:51	до Кракова, Керезмезе (від 1/2-30/30), Калуша
		4:15	до Кракова, Відня, Броцлава, Берліна, Праги,
			з двірця „Підзамче“
7:00	з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів	6:43	до Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Гусятин
2:15	посп. з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів,	11:15	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Потутор
5:45	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Заліщик, Потутор, Івани п., Скали, Гусятин, Грималова	2:13	до Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Гусятин
10:02	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Чорткова, Заліщик, Івани п., Скали, Гусятин	4:21	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів

ПОЇЗДИ ЛЬОКАЛЬНІ.

Приходять на головний дворець:

- з Брухович від 14/5 вкл. 10/9 6:50, 7:50 рано, 9:55 передполуд. (тільки в неділі і римо-кат. сьвята), 1:43 попол. (тільки в неділі і р.-кат. сьвята); 3:05, 4:16, 5:00 попол., 7:41, 8:55 вечером.
- з Янова 8:18 рано, 1:15, попол. (від 1/5 до 30/9 вкл.), 4:32 попол., 8:45 вечером (від 14/5 до 10/9 вкл.) і 9:25 вечером (від 14/5 до 10/9 тільки що неділі і сьвята).
- зі Шчирця 10:10 вечер (від 1/6 до 10/9 вкл. в неділі і сьвята).
- з Любін 10:10 вечером (від 14/5 до 10/9 вкл. що неділі і сьвята).

ЗАМІТКА: Час середно-европейскій різнить ся від часу львівського о 86 минут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівського. — Нічні години від 6. вечер до 5:59 рано обведено рамками. — Звичайні білети тади як і всія інші білети, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. можна набувати в містовім бюрі п. к. держ. залізниця, Пасаж Гавмана ч. 9.

Відходять з головного двірця:

- до Брухович (від 14/5 до 10/9 вкл. 5:50 рано, 8:30 рано (тільки що неділі і сьвята р.-кат.); 12:30 попол. (тільки що неділі і сьвята р.-кат.), 2:10, 3:20 попол., 6:10, 7:30 і 7:55 веч.)
- до Рави рускої 11:15 в поч. кожної неділі.
- до Янова 6:55 рано, 9:15 передпол., (від 1/5 до 30/9 вкл.) 1:35 попол. (від 14/5 до 10/9 вкл. в неділі і сьвята), 3:08 попол. (від 14/5 до 30/9 вкл.) і 5:58 пополудни.
- до Шчирця 1:55 попол. (від 1/6 до 10/9 вкл. в неділі і сьвята).
- до Любін вел. 2:15 попол. (14/5 до 10/9 вкл. в неділі і сьвята).